

Kalkspatkrystaller på kvartskrystaller (høyde ca 3 cm). Kleivenetunnelen, E18, Drammen. Samling Norsk Bergverksmuseum. Foto Gunnar Jenssen.

Nyfunn av mineraler i Norge 2006-2007

Det følgende er en kort oppsummering av en del funn av mineraler i Norge som vi har blitt kjent med siden fjorårets mineralsymposium på Kongsberg. Det er sikker gjort mange funn som vi ikke har hørt om. Mange av funnene og en del av funnmaterialet har vi ikke sett. Deler av teksten stammer derfor direkte fra opplysninger fra mineralsamlere.

Fred Steinar Nordrum

AKERSHUS

Hurdal

Fageråsen: Mikrokrytaller (opptil 1,2 mm) av manganocolumbitt er funnet i en pegmatitt i en blotning ved en skogsbilvei (Folvik 2007).

Ullensaker

Rambydalen pukkverk: Mikrokrytaller av epidot, klinozoisitt, titanitt, flusspat, laumontitt, chabazitt og kalkspat, samt apatitt opptil 2 cm, skapolitt nåler

opptil 2 cm, svovelkiskuber opptil 1 cm, vifter av hvit til orangegul stilbitt, og kvarts opptil 5-6 cm er funnet (Karstensen 2007).

BUSKERUD

Drammen

Kleivenetunnelen, E18: I løpet av tunnelarbeidet ble det observert noen druser, men mineralfunnene var på langt nær så bra når det gjelder antall og kvalitet som man kunne håpe på. Noen få gode stuffer

Mikrokrystaller av lanthanitt-(La) fra Liertoppen. SEM-foto A.O. Larsen. Samling Per Lid Adamsen.

med et stort antall lysegule kalkspatkrystaller, opptil 2,5 cm, på røykkvartskrystaller, opptil 4-5 cm, ble innsamlet. Et gulorange belegg på kvartsen er trolig montmorillonitt. Litt orthoklas og en annen generasjon kalkspat var også tilstede.

En annen druse hadde kvartskrystaller opptil 8-10 cm, delvis dekket med små spisse kalkspatkrystaller og noen steder blekblå flusspat med enkelte små, kubeformete krystaller. Svovelkis ble også observert.

I en tredje druse ble det ett sted observert røykkvartskrystaller sammen med små orthoklaskrystaller, et annet sted svovelkiskuber, små flakformede molybdenglanskrystaller, laumontitt, røykkvarts og orthoklas delvis dekket av finkornet kloritt.

Konnerud: Det er funnet flusspatkrystaller, den største 2,5 cm, og sorte, grønne og gule andradittkrystaller.

Lier

Liertoppen: I små druser i granitt er det funnet aggregater opptil 0,5 cm av vannklare, plateformete mikrokrystaller (opptil 1 mm brede) av lanthanitt-(La) (identifisert av A.O. Larsen). Det er også

funnet druser med kvarts og ametyst. Andre mineraler som er funnet i området: Apatitt, anatas, kalkspat (flere former), flusspat, laumontitt, stilbitt, epidot, titanitt, andraditt, barytt, wollastonitt, svovelkis, molybdenglans, orthoklas og albitt.

Modum

Funn av krystaller av hydroksylapatitt opptil 4 cm, hornblende opptil 8-9 cm og turmalin opptil 5 cm er rapportert.

Sigdal

Dessarudmark: Det er funnet krystaller av albitt, flusspat, titanitt, kvarts, beryll og wollastonitt.

Krødsherad

Bjerknes: Noen monazittkrystaller i pegmatitten er innsamlet.

VESTFOLD

Svelvik

Juve pukkverk: Det er funnet krystaller av rutil, kalkspat, røykkvarts, bertranditt og akvamarin, samt svovelkis, feltspat og hyalitt, men ingen spesi-

Perimorfoser med muscovitt og albitt etter (?) og hvit kalkspat fra Kopstad i Våler. Stubbvidde 7,5 cm. Samling Trond Ove Bergstrøm. Foto Gunnar Jenssen.

elt bra funn.

Mariås: Det er funnet terminerte, ganske klare, men nesten farveløse akvamarinkrystaller opptil 5 cm, og også krystaller av røykkvarts (opptil ca 5 cm), flusspat og rutil.

Holmestrand

Bentsrød: På en industritomt ble en gang med store druser med prehnitt og enkelte kvartskrystaller på prehnitten funnet av en svensk samler.

Re

Ny veitrasé E18, Kopstad-Gulli: Perimorfoser av muskovitt og albitt etter kalkspat, laumontitt og (?) er funnet sammen med hvite kalkspatkrystaller opptil ca. 4 cm. Mikrokrystaller av albitt, muskovitt, titanitt og epidot er funnet. Se utførlig beskrivelse i Larsen & Larsen (2007).

Tønsberg

Frodeåstunnellen: Krystaller av anatas (opptil 0,7 cm), flusspat (opptil 0,9 cm), kalkspat i forskjellige former (opptil 5 cm) og kvarts (opptil 18 cm, men de fleste er små) er rapportert. Noen septonkvartser opptil 2,5 cm ble funnet. I en druse var

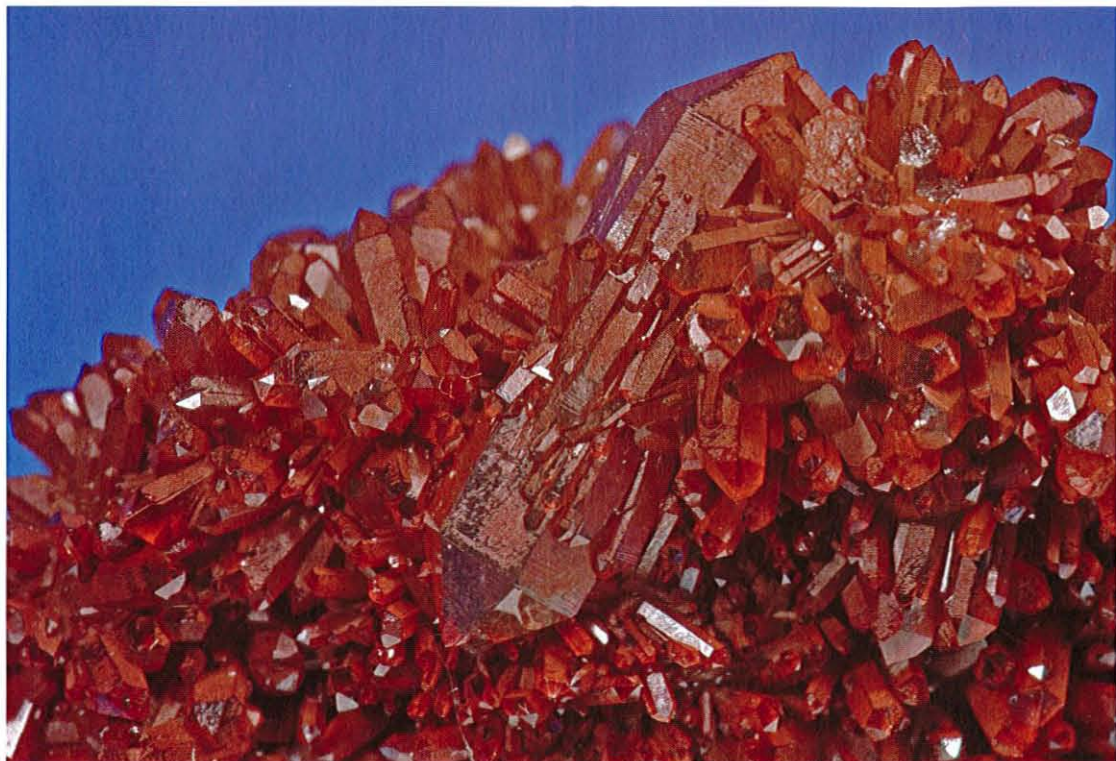
mange av kvartskrystallene blodrøde, sansynligvis på grunn av jernoksid-hydroksider. Se utførlig beskrivelse i Larsen & Larsen (2007). Mikrokrystaller av markasitt og pyritt opptrer.

Larvik

Ny trasé E18: Øst for Bommestad bru, nærmere Holms kafeteria, ble det funnet polymignittkrystaller opptil 5 cm, pyroklor opptil 0,5 cm, samt kuleformete aggregater av prehnitt i hulrom. Dessuten albitt og epidot.

Tvedalen: I Granit (som de fleste kaller Tuften, selv om bruddet ligger utenfor det egentlige Tuften) er det funnet druser med små, men formmessig uvanlige thomsonittkrystaller, dels som platekrystaller i vifteform, dels som korstvillinger. Kremgule mikrokrystaller av bastnäsitt er innsamlet. Hambergitt i mørk masse av Fe,Mn-oksider er funnet i samme brudd sammen med thoritt. Nytt for oss var at det i 2003 ble funnet vifter av elongerte, regelmessige arsenkiskrystaller (opptil 2,3 cm) i kloritt.

I slutten av mai 2007 kom det fram en ny pegmatitt med et drusesystem på minst 6 m i lengde på nivå

*Rød kvarts, stor krystall 1,7 cm lang, fra Frodeåstunnelen i Tønsberg. Samling Trond Owe Bergstrøm.
Foto Gunnar Jenssen.*

4, med krystaller av natrolitt, store mikroklinkkrystaller og natrolittpseudomorfoser ("spreustein") etter nefelin opptil 20-30 cm. Analcim, magnetitt, kalkspat og ancylitt var også tilstede. Kalkspaten opptrådte tildels i fine, store, gule krystaller. I mai ble det også funnet knyttenevestore aggregater bestående hovedsakelig av nåleformet ægirin og brunlig, finfibrig natrolitt. Inne i denne massen ble det funnet mm-store krystaller av svakt gule apatittkrystaller og klare, mm-store berborittkrystaller (identifisert av A.O. Larsen).

I Vevja II ble det i februar funnet knøttsmå, rødbrune krystaller av wickmanitt på en stuff med apofyllitt, natrolitt og gonnarditt.

I Østskogen er det funnet mikrokrytaller av helvin og epididymitt, samt hambergitt og leukofan. En lysegul klump av helvin med en diameter på 5-6 cm inneholdt inneslutninger av sinkblende og rhodochrositt. Små mikrokrytaller av markasitt og dessuten pyritt (enkelte i nåleform) på montmorillonitt(?).

I Arent er det funnet zirkonkrystaller opptil 1,5 cm og brune mikroklinkkrystaller opptil 8 cm sammen med hvite, bladformete kalkspatkrystaller opptil 2,5 cm.

Vardåsen/Malerød: I miarolittisk sprekk i Malerød brudd er det funnet mikroskrystaller av gaydonnaitt, katapleiitt (vifter) og hilairitt. Små beige krystaller opptil 0,3 mm funnet i Malerød viste seg å være petarasitt (identifisert av A.O. Larsen). Dette er antakelig den fjerde forekomsten av dette mineralet som første gang ble beskrevet fra Mont St. Hilaire. Det ble funnet sammen med gaydonnaitt og hilairitt.

TELEMARK

Porsgrunn

Dalen-Kjørholt gruve: Lik de siste årene er det gjort få betydelige drusefunn i gruva. En del mindre duser har gitt noen bra stuffer og noe materiale er innsamlet fra kjente druser. Verd å nevne er at det er funnet noen få stuffer med ganske store apofyllittkrystaller (opptil ca 3 cm lange) og stilbittkrystaller (opptil 2,2 cm lange). I den digre drusa, funnet i 2002, er det funnet noen pene svovelkisstuffer, med kuber og kuboktaedere opptil 3 cm, de fleste sammen med palygorskitt. Det er funnet to nye, større kalkspatdruser av interesse: En druse med gråhvite, kortprismatiske krystaller med romboedertermine-

Rød kvarts på kalkspat fra Frodeåstunnelen i Tønsberg. Stoffen er 7,5 cm bred. Samling Trond Owe Bergstrøm. Foto Gunnar Jenssen.

ring med diameter opptil 3,5 cm, og en druse med rosetter av elongerte romboedere opptil 3 cm, ofte i rosetter, med farge fra gulorange, gult, blågå og grå. Fra taket hang det aparte krystaller, opptil 7-8 cm, ofte flere individer i parallellvekst, som synes å være mer eller mindre naturlig etset. En del av materialet fra denne drusa har etter vår mening ekstrem estetisk form og farge, og er til tross for relativt små krystaller, noe av det fineste som er funnet i denne forekomsten.

I slutten av mai 2007 ble det funnet en druse med små, klare prismatiske kalkspatkrystaller med fantomer, hvorpå det var vokst nåleformete svovelkiskrystaller. De fleste kalkspatkrystallene var 1-2 cm, men dens største var 4,5 cm lang. En mengde svovelkisnåler lå også spredt som flytere og på enkelte svovelkiskuber opptil 0,7 cm. De syltynne nålene var opptil 0,5 cm lange. Marcasitt i kuleform (ca. 0,2 cm i diameter) opptrådte som en sjeldenhet.

Mørje: I Sagåsen brudd er det funnet sinkblendekrystaller opptil 2 cm sammen med blyglans i en sterkt hydrotermalomvandlet del av pegmatitten. Det er funnet mikrokrytaller av wulfenitt og cerus-

sitt og dessuten vakre, mm-store sferulitter av hydrozinkitt.

Skien

Vadretteskogen: Mikrokrytaller av cosalitt (nåler, noen med springfjærform) er innsamlet i et skjerp, sammen med mikrokrytaller av sinkblendeg og blyglans.

Ulefoss

Mikro pyrolusittkrystaller samt baryttkrystaller på smådruser i massiv romanèchitt er funnet i rødberg i Fen-feltet.

Kragerø

Stussdalen: Det er åpnet en ny, stor druse med hornblendekrystaller, med mange singelkrystaller men også noen grupper. Den største krystallen skal være bortimot 30 cm lang, men den er limt.

Valberg: Det er funnet svovelkis pseudomorft etter magnetkiskrystaller (opptil 0,7 cm) og små, langstrakte krystaller av ilmenitt.

Polymignittkrystall, 4,7 cm lang, i feltspat fra ny E18-trasé øst for Bommestad, Larvik. Samling Vegard Evja. Foto Gunnar Jenssen.

Sannidal: Rutilkrystaller og rutilpseudomorhoser etter ilmenittkrystaller er funnet, samt tepper med amfibolasbest med tråder opptil 4-5 cm.

AUST-AGDER

Iveland

Litjern-pegmatitten: Lepidolitt er analysert og identifisert (Larsen & Erambert 2007). Glimmeren opptrer i ganske store mengder i et begrenset område i tippaugen. Dette er første betydelige funn av Litglimmer i Evje-Iveland.

Birkeland: En meget fin columbittkrystall ble funnet i 2006, ca. 7x2x3 cm. Også en krystall som var ca 3 cm lang.

Steli: Stuff med 4 cm, dobbelterminert columbittkrystall liggende på flate, sammenvokste almandinkrystaller funnet av tysk samler.

En stuff med en ca. 10 cm columbittkrystall på matriks samt omlag 10 andre gode stuffer med krystaller over 2-3 cm funnet av norsk samler. Også fine monazittkrystaller opptil 1 cm, almandinkrystaller opptil 3-4 cm, både runde og flate, også krystaller i

muskovitt, samt muskovittkrystaller i røykkvarts. Svovelkis. Mikrokrystaller av alvitt (zirkon) og xenotim.

Slobrekka: Små lysegrønne, annen generasjon gadolinitkrystaller er funnet (identifisert av A.O. Larsen).

Fra Solås er det rapportert mikro epitaksiske sammenvoksninger av xenotim og zirkon, samt mikrokrystaller av euxenitt.

Lite brudd, ukjent navn: Fine, grønne, 2-2,5 cm apatittkrystaller er funnet.

Evje og Hornnes

Landsverk I: Det er fortsatt funnet kvartskrystaller (opptil 15 cm) med stilpnomelan, titanittkrystaller (opptil 1 cm) og flusspatkrystaller. Se for øvrig stor artikkel om pegmatitten i MineralienWelt (Revheim 2007).

Froland

Kleggåsen: Nyfunnet materiale med rubin var fram-

Mineralinnsamling i den store drusa i Granit ("Tuften"), Tvedalen, ca. 1. juni 2007. Foto Peter Andresen.

me på mineralmessa i Moss høsten 2006.

Hovden

I et steinbrudd er det funnet utsprengt stein i vakre farvekombinasjoner med rødt, gult og grått, antagelig rhodonitt, spessartin og kvart. I bruddet ble det også funnet amazonitt og sorte mangan(?)utfelling-er på sprekker..

VEST-AGDER

Kristiansand

Mineralene i Kvivikdalen (Ålefjær) manganforekomst er nettopp beskrevet i egen artikkel (Breivik et al. 2007).

Farsund

Ramneheitunnelen: I ny tunneltrasé for RV465 ved Farsund er det funnet tynne sprekkefyllinger med sort, glinsende hisingeritt. Sprekkfyllingene er bare mm-tykke, men i stort antall og omlag parallelle.

ROGALAND

Hå

Nærbø: I et steinbrudd er det funnet gjennomskinnelige, brune til grønne klorozoisittkrystaller opptil ca. 10 cm lange og nesten 1 cm tykke i kloritt og i druser. Kvarts, feltspat, stilbitt, prehnitt, baritt, analcim og heulanditt er også rapportert. Store romboederkrystaller av kalkspat dekket av kloritt. Lysebrune mikrokrystaller av stilbitt i tep-er. Lysegule, glassklare mikrokrystaller og større titanittkrystaller delvis dekket med kloritt (opptil ca 5 cm) sammen med klorozoisitt. Enkelte meget store kvartskrystaller.

OPPLAND

Raufoss

Langs ny veitrasé for RV4 ved Raufoss ble det i 2006 funnet noen fine, sulfidisererte fossiler. Se foto i Stein nr. 4 2006, side 60.

Sjåk

Øvre Otta-utbygginga: Det er gjort mange nyfunn på berghallene etter kraftverkstunnelene siden Torgeir T. Garmos foredrag og artikkel på fjorårets mineralsymposium på Kongsberg (Garmo 2006).

Arsenkiskrystaller opptil 2,3 cm i kloritt fra Granit ("Tuften"), Tvedalen, Larvik. Finner Peter Andresen. Samling Norsk Bergverksmuseum. Foto Gunnar Jenssen.

En foreløpig funnoversikt ble presentert i årets symposiumskrift (Garmo 2007a). Minerallista er lang. En oppsummerende artikkel er publisert i siste nr. av MineralienWelt (Garmo 2007b). Se også fjorårets nyfunnartikkel i Stein (Nordrum & Garmo 2006).

Lesja

Det er fortsatt innsamlet kyanitt i forekomsten, blant annet et par større, meget fine stuffer..

HEDEMARK

Stange

Noen få ametystkrystaller er funnet.

SOGN OG FJORDANE

Vågsøy

Måløy: Lysegul titanittkrystall, ca. 2 cm bred, er funnet i ei lita druse sammen med kloritt og hvit feltspat.

MØRE OG ROMSDAL

Tingvoll

Aspøya: Noen små sprekkedruser med ametyst er fortsatt funnet, med bittesmå mikrokrytaller av svovelkis.

Volda

Tunnelen Eikesund-Volda: Heulandittkrystaller, klare lys gule, opptil 1 cm. Laumontitt, vermiculitt(?).

Fræna

Bud: Noen få, små septerametyster er funnet, men nesten all kvarts og kalkspat i over et dusin nye oppsporete druser er ødelagt av naturen selv.

SØR-TRØNDELAG

Meldal

Løkken Verk: Det er funnet flere små druser med axinitt opptil 1 cm.

Rennebu

Iglfjell: Epidotkrystaller opptil 3-4 cm i kvartsgang er funnet, samt små bergkrystaller i druser i jaspis.

Kuber, opptil 0,7 cm, og nåler av svovelkis fra Dalen-Kjørholt kalksteinsgruve, Brevik. Samling og foto Gunnar Jenssen. 6645

Oppdal

Lønset: I steinbrudd ble det funnet flere ganske store druser med stilbitt og kalsitt opptil 1-2 cm.

Storlidalen: Brune, bladformete titanittkrystaller opptil 1 cm, sammen med mikroklin, adular og kvarts. Annet sted kyanitt som nåler opptil 10 cm i glimmerskifer (stålgrå) og kvartsårer (himmelblå). Tredje sted prehnitt og klinoklorkrystaller opptil ca. 1 cm. Magnetittkrystaller på ca. 1 cm er funnet i kloritt.

Trollheimen, Blåhø: Blek grønn til gønnbrune krystaller av xenotim opptil 0,5 cm, rutil opptil 1-2 cm, monazitt 1-2 mm, samt ilmenitt, hematitt, stelleritt, og heulanditt er rapportert. På et lite område i øyegneisen var feltspatøyne grønne.

Kvikne

Kviknefjellet: Fine, røde rombedodekaederkrystaller av almandin opptil 1-1,5 cm i biotittskifer.

NORD-TRØNDELAG

Verdal

Kvartskrystaller med kun pyramidetopp, opptil 10 cm brede og 5 cm høye, er funnet i druse. Sadelformete feltspatkrystaller opptil 0,6 cm sitter på kvartskrystallene.

Steinkjer

Ny trasé E6: Gulhvit til blekrosa albittkrystaller opptil 1 cm og kvartskrystaller (tessiner) vanlig 1-2 cm, maks 4-5 cm lange.

Lierne

Sørli: Stadig blir det funnet druser med kvartskrystaller. Børsteformet mineral i røykkvarts er albitt (identifisert av Harald Folvik).

NORDLAND

Svenningdal

Arsenkiskrystaller, opptil 0,5 cm, er funnet i kvarts.

Vefsn

Toven: Brune grossularkrystaller opptil ca. 2 cm er funnet.

*Egil Hallberg med godstuppen med gul kalkspat fra den store drusa i Granit ("Tuften") ca. 1. juni 2007.
Foto Roy Lunde.*

Hattfjelldal

En hel del kvartskrystaller er innsamlet.

Saltdal

Materiale er innsamlet fra en forekomst med brune, gjennomskinnelige klinoisittkrystaller i kalkspat. Materialet må syres. Fine krystaller opptil 5-6 cm lange og 1,5 cm brede er innsamlet. Krystaller opptil 15-20 cm er observert i fast fjell.

Fauske

Løgvæn: Albittkrystaller opptil 2-3 cm og dolomittkrystaller er funnet.

Sulitjelma: Stilbitt i hvite kuler opptil 1,5 cm i diameter på aktinolit er funnet i god kvalitet. Svovelkiskrystaller i terninger opptil 5 cm er funnet i kloritt.

Rødøy

Sørfjorden: Kvartskrystaller med inneslutninger av rutil og amfibol er rapportert.

Lurøy

Tonnes: Rombedodekaederkrystaller opp til 1 cm av magnetitt i sukkerkvarter er funnet, samt flogopitt i kvarts. Det er også funnet en pegmatitt med beryll.

Mo i Rana

Altermark: Krystallfragmenter opptil 1,5 cm av slipbar klorapatitt er innsamlet.

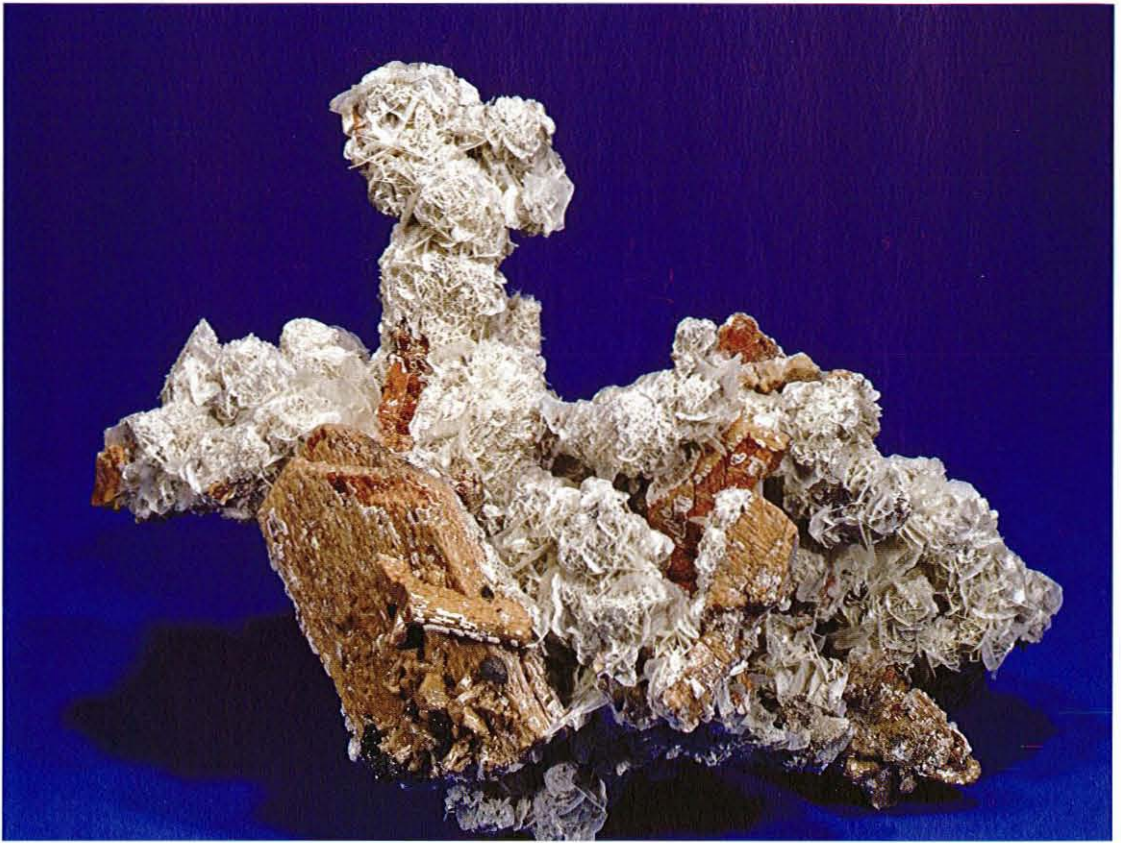
Storakersvatn: Blekgrønne kromdiopsidkrystaller, sterkgrønn fuchsitt og pyritt (opptil 2 cm) opptrer i kalkspat-dolomittlag.

En annen samler har funnet fine, terminerte epidotkrystaller på 2-3 cm.

En tredje samler har funnet bergkrystaller og røykkvarts, de fleste omlag 6-7 cm lange og ca. 3 cm brede. En kvartskrystall var 16 cm lang og 10 cm bred.

Mofjellet: Fra oppslag i media skal det være gjort et funn av synlig gull i fast fjell.

Kjerringøy

Mikroklin- (brun, 7,5x4,5 cm) og kalkspatkrystaller fra Arent, Tvedalen. Stoffen er 20 cm bred. Samling Tor Jørn Andresen. Foto Gunnar Jenssen.

Små, blekgrønne beryllkrystaller er funnet.

Tjeldsund

Ramsund: Druse med små, lange, tynne kvartskrystaller samt noen klumper med massiv mørk fiolett fluoritt.

TROMS

Kvæfjord

Warwickitt er identifisert av Per Bøe (pers. medd.) i samme materiale som ludwigitt fra Godfjorden, Vestrålen. Borater i høymetamorfe bergarter. Stedegne løsblokker. Antagelig første funn i Europa.

Bardu

Neslia: En ny druse med kvartskrystaller ble åpnet i 2006. Korte, tykke krystaller opptil ca. 1 kg.

Salangen

Fortsatt er det funnet kvartskrystaller sammen med adular og grafitt.

FINNMARK

Alta

Kåfjord kobberverk: En xenotimkrystall, 1 cm bred, er funnet.

Masi

Store stykker med fuchsittrik gneis fra Masi var til salgs på steintreffet på Eidsfoss i fjor.

Nordkapp

Skarsvåg: Krystaller av analcim (vannklare), stilbitt, granat og sort turmalin (opptil ca. 3 cm lange) er innsamlet, samt gul kvarts.

Takk

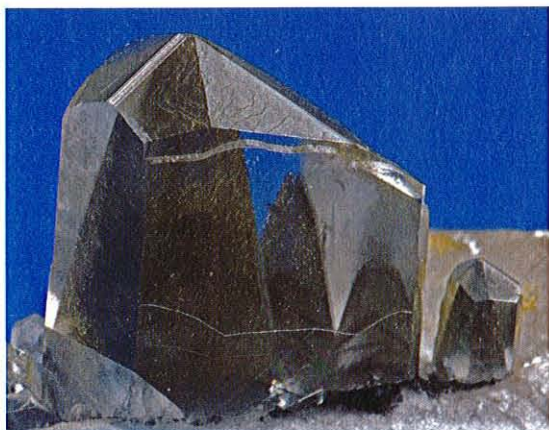
En hjertelig takk til alle som har delt sin kunnskap om mineralfunn med oss. En spesiell takk til Alf Olav Larsen for mineralidentifiseringer og kommentarer til manuskriptet.

Svoelkis pseudomorf etter magnetkis, 0,7 cm i diameter, fra Valberg, Kragerø. Samling Vegard Evja. Foto Gunnar Jenssen.

Referanser

- BREIVIK, H., MYRE, K. & LARSEN, A.O. (2007): Manganforekomster på Sørlandet: Kvivikdalen (Kostøl, Ålefjær). Norsk Bergverksmuseum, skrift 35, 25-31.
- FOLVIK, H. (2007): Manganocolumbitt (Mn^{2+}, Fe^{2+})(Nd,Ta) $_2O_6$ – et nytt funn fra Hurdal i Akershus. Upublisert rapport 23.3.2007, 1 s.
- GARMO, T.T. (2006): Mineralfunn ved Øvre Otta utbygginga 2003-2005. Norsk Bergverksmuseum, skrift 33, 5-8.
- GARMO, T.T. (2007a): Liste over mineralfunna ved Øvre Otta-utbygginga 2003-2007. Norsk Bergverksmuseum, skrift 35, 38-40.
- GARMO, T.T. (2007b): Die Mineralienfunde von Øvre Otta, Oppland. MineralienWelt 18 (4), 34-43.
- KARSTENSEN, T. (2007): Mineralene ved Rambydalen pukkverk. Upublisert rapport 4.1.2007. 3 s.
- LARSEN, A.O. & ERAMBERT, M. (2007): Lepidolite from the Litjern pegmatite, Iveland. Norsk Bergverksmuseum, skrift 35, 21-24.
- LARSEN, K.E. & LARSEN, S. (2007): Mineralforekomster på Vestfold lavaplatå. Del 3: Mineralfunn i forbindelse med veiutbygging i søndre del av Vestfold lavaplatå. Norsk Bergverksmuseum, skrift 35, 13-17.
- NORDRUM, F.S. & GARMO, T.T. (2006): Nyfunn av mineraler i Norge 2005-2006. Stein 33 (2), 56-62.
- REVHEIM, O. (2007): Landsverk I oder der Jokeli-Brauch – ein Paradies für Pegmatitmineralien in Norwegen. Mineralien-Welt 18 (1), 52-64.

Kalkspatkrystall, 2,5 cm bred, med tre fantomer fra "Fantomdrusa", Kjørholt, Brevik. Samling Norsk Bergverksmuseum. Foto Gunnar Jenssen.

Kalkspatkrystall, 4 cm bred, fra Dalen-Kjørholt kalksteinsgruve, Brevik. Samling og foto Gunnar Jenssen.

Kalkspatkrystaller med et overtrekk av kloritt fra Nærbø, Hå. Støffbredde ca. 10 cm. Samling Norsk Bergverksmuseum. Foto Gunnar Jenssen.

Kalkspatkrystall, 4,5 cm lang, med fantom med svovelkisnåler. Kjørholt, Brevik. Samling og foto Gunnar Jenssen.

Titanitt, 2,2 cm bred, fra Måløy. Samling Bjørn Skår. Foto Gunnar Jenssen.

Kalkspatkrystaller opptil 2 cm lange med fantomer og nåleformete svovelkiskrystaller fra Dalen-Kjørholt kalksteinsgruve, Brevik. Samling og foto Gunnar Jenssen.